

Asia: VN/32649/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laeiksi ympäristövahinkorahastosta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien ja asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Öljysuojarahastoa koskevat siirtymäsäännökset
Övergångsbestämmelser som gäller oljeskyddsfonden

-

Ympäristövahinkovakuutusta koskevat siirtymäsäännökset
Övergångsbestämmelser som gäller miljöskadeförsäkringen

-

Muita huomioita esityksestä
Övriga synpunkter på propositionen

Pelastuspäällikkö Juha Virto 26.6.2024;

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastuspalvelut kiittää mahdollisuudesta lausua valmisteilla olevaa säädöstä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastuspalvelut toteaa näkemyksensä seuraavaa:

Öljysuojamaksun kantaminen päättyi vuonna 2020 ja maksusta luovuttiin kokonaan vuoden 2023 alussa valtion talousarvion ulkopuolista ympäristövahinkorahastoa koskevan lain voimaan astumisen yhteydessä. Samassa yhteydessä pelastuslaitoksille kohdennettujen ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvien korvausten maksaminen päättyi ja ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden korvausvastuu siirtyi hyvinvointialueille.

Sisäministeriön 27.3.2023 julkaiseman Ympäristövahinkojen torjunnan kansallinen strategia vuoteen 2023 -asiakirja sisältää merkittäviä linjauksia, joiden avulla Suomessa pyritään varautumaan maa- ja merialueiden ympäristövahinkoja ja niiden seurannaisvaikutuksia vastaan. Merialueiden osalta erityishuomiona voidaan todeta, että öljy- ja kemikaalikuljetusten määrät ovat jatkuvassa kasvussa. Varautumisen kannalta on huolestuttavaa, että asiantuntija-arvioiden mukaan merialueilla operoivien öljy- ja kemikaalialusten tekninen taso on selkeästi laskenut. Kokonaisuuteen sisältyy vielä ns. uusien polttoainemuotojen tuomat erityisvelvoitteet

vastuuviranomaisten torjuntavalmiuden ja suorituskyvyn osalta. Nykyresursoinnilla tämä tarkoittaa, että vastuuviranomaisten kyky varautua ja ennen kaikkea kehittää suorituskykyään uusimuotoisten kemikaalien ja polttoaineiden päästöjen torjuntaan heikkenee.

Pelastustoimi vastaa pelastuslain mukaan myös ympäristövahingoista alueillaan. Pelastustoimi on kyennyt kehittämään osaltaan ympäristövahinkoja estävää ja onnettomuuksien seurannaisvaikutuksia pienentävää suorituskykyään erityisesti sittemmin lakkautetun Öljysuojarahaston tuen turvin. Säädösten muututtua ympäristövahinkoihin varautumisen rahoitus on sisällytetty hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen. Hyvinvointialueiden taloustilanteen kiristyttyä onkin selvää, että pelastustoimen kansallinen kyvykkyys ympäristövahinkojen torjunnassa tulee laskemaan. Tämä johtaa vastaavasti siihen, että kansallisia ja myös paikallisia ympäristöriskejä on perusteltua arvioida uudelleen. Arvioinnin yhteydessä on niin ikään perusteltua määrittää kunkin vastuuviranomaisen realistinen suorituskyvyn resursointi, jolla uhka-arvioihin vastataan.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastuspalvelut esittää, että säädöksen valmistelussa huomioidaan tarkoin säädöksen seurannaisvaikutukset kansallisen ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden ja suorituskyvyn osalta.

Rinne Sari
Varsinais-Suomen pelastuslaitos